

พิษสารโลหะหนัก (Heavy metal poisoning)

สารโลหะหนัก ที่ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในงานอุตสาหกรรมได้แก่ ตะกั่ว แคดเมียม ปรอท โครเมียม และแมงกานีส เป็นต้น ซึ่งสารโลหะหนักส่วนใหญ่ สามารถนำกลับคืนมาใช้ใหม่ได้ (recycle) และละลายน้ำได้ดีในสภาพที่เป็นกรดอ่อน ๆ การได้รับสัมผัสสารโลหะหนัก ที่ปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม หรือการสัมผัสโดยตรงจากการทำงาน โดยผ่านทางกรกิน หรือทางหายใจ จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กเล็ก หากได้รับสารโลหะหนักบางชนิด เช่น ตะกั่ว ปรอท ๆ จะมีผลต่อการพัฒนาการของสติปัญญาอย่างถาวร

ในปี พ.ศ. 2556 (ค.ศ. 2013) สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานจากระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (506/2) จำนวน 61 ราย อัตราป่วย 0.18 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต จำแนกเป็น พิษตะกั่ว 53 ราย พิษสารหนู 7 ราย และอื่น ๆ 1 ราย มีรายงานมากที่สุดในเดือนมกราคม 44 ราย รองลงมาคือ กุมภาพันธ์ และกรกฎาคม เดือนละ 8 ราย (รูปที่ 1) ได้รับรายงานจากจังหวัด สมุทรปราการ 52 ราย อัตราป่วย 4.22 ต่อประชากรแสนคน เป็นผู้ป่วยพิษตะกั่ว หรือมีตะกั่วในเลือดสูงและนครศรีธรรมราช 7 ราย (0.45) เป็นรายงานผู้ป่วยพิษสารหนู และ อุดรธานี 2 ราย (0.09)

ผู้ป่วยเป็นเพศชาย 57 ราย เพศหญิง 4 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1:14.3 อายุเฉลี่ย 36 ปี (ค่ามัธยฐาน) (พิสัย 20 - 77 ปี) กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ 25 - 34 ปี อัตราป่วย 0.09 ต่อประชากรแสนคน กลุ่มอายุระหว่าง 35 - 44 ปี และ 55 - 64 ปี กลุ่มละ 4 ราย (0.04, 0.04) (รูปที่ 2) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะงานแล้ว พบว่าส่วนใหญ่เป็นช่างโลหะในโรงงานผลิตแบตเตอรี่ 51 ราย ร้อยละ 83 รองลงมา เป็นอาชีพรับจ้างอื่น ๆ 4 ราย (6.56%) และ อาชีพเพาะปลูก 2 ราย (3.28%)

การรายงานผู้ป่วยพิษจากสารโลหะหนัก ในระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (506/2) เป็นเพียงข้อมูลบางส่วนที่รายงานจากสถานบริการสาธารณสุข ที่ไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด และในปี พ.ศ. 2556 สำนักระบาดวิทยามีการปรับปรุงระบบการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ในกลุ่มโรคต่าง ๆ จึงอาจทำให้การได้รับรายงานมีการเปลี่ยนแปลงหรือลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้รับก็ยังคงแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยง และโอกาสได้รับสารโลหะหนักในพื้นที่เสี่ยงที่ควรได้มีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องต่อไป

ผู้เรียบเรียง

ศุภฤกษ์ ถวิลลาภ

บรรณาธิการวิชาการ

ดร.แสงโสม ศิริพานิช

Fig.1 Reported Cases of heavy metal poisoning by Month, Thailand, 2009 - 2013

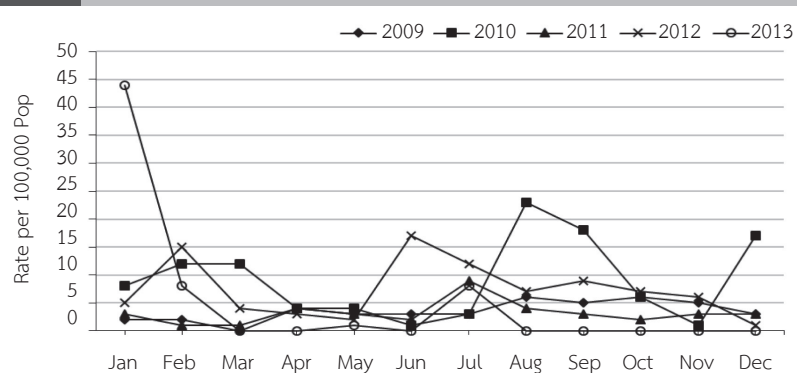

Fig.2 Reported Cases of heavy metal poisoning by Age-group, Thailand, 2013

